

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lordager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: «Salige er de bedrøvede -». — Hvad forestår nu i Palestina? — Johannes Jørgensen 70 år. — «Kristendommen i Apostlenes dager». — Danske Kvinders Katolske Forbunds landsmote. — Spørsmål og svar. — Herhjemme.

„Salige er de bedrøvede -“.

Novembermåneden er i særlig grad helliget minnet om våre kjære avdøde — og i all savnets sorg og smerte toner der oss imøte det forjettede: «salig er de bedrøvede, ti de skal finne trøst».

Når vi ser oss om blandt mennesker vil vi ikke kunde undgå å bli opmerksom på det misforhold, den spaltning som finnes overalt mellom vilje og evne, ønske og virkelighet. I dypet av hver menneskesjel lever en ukuelig trang til lykke og glede og en brennende lengsel etter disse goder, men i den verden den lever i møter den så overveldende meget ulykke og sorg. Vi mennesker kan arbeide fra morgen til aften på å sikre og befeste vår jordiske lykke — men hurtigere enn vi kan tenke oss det, kan denne lykke ligge sønderknust og sorgen fylle vårt hjerte. I mange skikkelser og på mange forskjellige måter kommer smerten til oss her i livet — en eneste natt, ja et eneste minutt kan styrte i grus alt det vi har bygget vår livslykke på og la oss stå fortvilet foran en ødeleggelse vi mangler krefter og midler til å råde bot på. De jordiske goder vi har klamret oss til berøves oss hvad enten det er et menneske, en gjerning eller en oppgave. Intet utenfra kan beskytte oss mot sorg — alt her er forgjengelig, men mest av alt selve menneskelivet. Alle kommer vi før eller senere til å stå ved åpne graver som gjemmer våre kjære i sitt dyp. Overfor denne sorg har verden ingen trøst, høiest glemsel for en liten stund. Og dog trenger mennesket alltid til glede — og hjertet eier en underlig evne til alltid å håpe på glede gjennom all sorg. Profeten Esaias vet dette når han sier: «Fryd eder alle som sørger!» Nehemias tilroper folket: «Herrens glede er eders styrke! Alle dager er helligt Gud, derfor sørg og gråt ikke!» Og Kristus

sier sitt forjettelsesfulle: «Salige er de sørgende, ti de skal bli trøstet!» Ti Kristus har aldri sørget som «den som ikke har håp». Tross all lidelse av psykisk og fysisk art som blev ham beredt her på jorden, hengav han sig aldri til håpløshet — enn si søkte trøst og støtte på illusjonære steder slik som vi mennesker ofte gjør. Han visste at intet jordisk — intet materielt, ja enn ikke videnskap eller kunst kan stille hjertets smerte på varig vis, kan tørke sorgens tårer og skjenke et brutt hjerte lægedom og livsmot. I denne verden gis ingen evigvarende lykke — den må søkes annetsteds, i den verden, i det Guds rike som er inneni oss og lever sin tilværelse der med kraft, gavn og glede til oss — det Guds rike i hvilket vi vel kan utføre vårt arbeid «i gråt, men høster fruktene i glede».

For en sann kristen er det ikke sorgen som fører det siste ord, men den av Gud selv forjettede glede. I tro befaler en kristen sin sjel i Herrens hånd: — det er ikke Guds vilje at vi skal henfalle til sorg og tungsinn. All sorg er rett oppfattet blott en prøvelse, en etappe på vår vei, en foreteelse som hører tiden til og derfor ikke må fastholdes. «O crux ave, spes unica» — vær hilset o kors, vårt eneste håp. Det er denne lære all vandring på kirkegården stiller oss for øie. I tre og i sten tales trøstens ord til oss om det evige samværs glede som venter oss når også vi har stridt striden ferdig her nede. Med bønn for de døde skal vi ferdes på gravlundene, ti da føler vi at vi er «som bedrøvede dog glade». Glade for vår tro, vårt håp og vår kjærlighet — takkfulle for det som var og det som vil komme når øieblikkets adskillelse er forbi, når øieblikkets sorger er forbi — med «Credo» i vårt hjerte og på våre leber.

Hvad forestår nu i Palestina?

Helt siden Balfours deklarasjon av 1918 åpnet det hellige land for de over hele verden spredte jøder og gav dem anledning til atter å kunne bosette sig der, har Palestina vært en stadig kilde til uro. Denne uro har dog like til den allersiste tid hatt et nokså internt og ufarlig preg, men i løpet av dette år har spenningen mellom arabere og jødene der-nede antatt en så alvorlig karakter at England har sett sig nødsaget til å treffe sterke militære forholdsregler for til enhver tid å kunne holde sig som herre over situasjonen.

Før den jødiske masseinnvandring begynte var Palestina hovedsakelig bebodd av arabere, som ikke på noen måte følte sin eksistens truet av de enkelte jøder som i ny og næ slo sig ned på sine forfedres jord og skapte sig en levevei av den. Men i løpet av inneværende år har innvandringen tatt så rivende fart at jødene såvel i antall som ved sin langt bedre åndelige utrustning har trengt araberne ned i annen rekke, og fra den radikale fløi av de nyankomne zionister er der begynt å heve sig røster som krever at landets styre skal overgå til dem. Selvfølgelig reiste araberne en motaksjon og denne fikk ytterligere kraft ved den omstendighet at den inngikk som ledd i det opsving av den arabiske nasjonalbevissthet som samtidig begynte i den nære orient. Man fikk å gjøre ikke bare med en arabisk reaksjon mot Englands mandatur i Palestina, men også med en lignende arabisk bevegelse i Egypten og Syria. Det så ut til at hele den muhammedanske verden holdt på å reise sig mot England.

Og atter handlet England ut fra sitt prinsipp når det gjelder kolonier eller mandatstater: «del og hersk!» Først sluttet det fred med Egypten, så med Syria — og kunde nu koncentrere hele sin oppmerksomhet om Palestina hvortil man sendte sterke militærkontingenter for om nødvendig å knuse all motstand med våpenmakt. Det lykket dog å skaffe ialfall en tilsynelatende ro og orden uten at man behøvet å gripe til drastiske forholdsregler. Imidlertid var det ingen stabil og tilfredsstillende løsning av det vanskelige befolkningsproblem som man etablerte — det var egentlig kun en slags våpenstillstand som var nødvendig på grunn av at appelsinhøsten nærmet sig, ti den er jo en av grunnpillarene for næringslivet i landet. Selv generalstreiken blev avblåst og man var nu spent på om araberne vilde gå med på å la sine fordringer og klager prøve for en voldgiftsrett. Og de siste 14 dager i oktober skulde betraktes som en slags prøvetid for arabernes gode fredsvilje.

Hvis der altså i løpet av disse dager ikke forefaller nye uroligheter, vil den nyoprettede kongelige kommisjon for Palestina i begynnelsen av november avreise fra England. Dens hovedoppgave vil bli

en grundig undersøkelse av de virkelige årsaker til de evindelige uroligheter i landet og dernæst å overveie hvorledes mandatspørsmålet skal finne sin beste løsning overfor både arabernes og jødernes krav.

Men selv om streiken er avblåst kommer der allikevel stadig til lokale sammenstøt mellom de to folk, og det på tross av den imøtekommenhet man har vist ved å nekte polske jøder garanti for deres innreise i Palestina fra 1. oktober av — en garanti som der i de senere år er utstedt ca. 6000 årlig av. Men denne påtagelige forminskning av den jødiske innvandring kan vel neppe løse koflikten selv om den forhindrer en ytterligere tilspisning av den. Konflikten løses heller ikke om man gjennomfører forslaget om å dele landet i en jødisk og en arabisk kanton, hvorved de to folk skulde kunne leve fredelig ved siden av hverandre, ti dette projekt har støtt på den sterkeste motstand såvel hos jødene som hos araberne.

Et annet forslag går ut på fullstendig å innstille den jødiske innvandring eller ialfall bare gi ytterst få jøder adgang og istedetfor lede strømmen til det britiske Uganda i Øst-Afrika, som allerede fra før krigen av har vært i betraktning som jødisk nybyggerkoloni. Den polske utenriksminister Beck har nemlig krevet at man skulde anvise de polske jøder et annet sted enn det nu for dem sperrede Palestina. Imidlertid er Uganda-forslaget så radikalt at den britiske regjering sikkert betenker sig lenge før den legger det frem — men noe må gjøres for å skape rolige forhold i Palestina og særlig for å stille araberne tilfreds.

Johannes Jørgensen 70 år.

Danmarks store katolske forfatter fyller 70 år den 6. november og det er god grunn til også her i Norge å dvele ved hans verk som dikter og forfatter og hans innsats som forsvarer av katolsk tro og livsanskuelse.

Da Johannes Jørgensen i 1896 blev optatt i den katolske kirke, hadde han allerede et navn i Danmark. Hans dikt var lest og elsket og han stod midt oppe i en krets av unge, radikale forfattere, som han imidlertid kom til å skille lag med. I sin selvbiografi: «MIT LIVS LEGENDE» har han gitt en fengslende fremstilling av sin utvikling i de nærmeste år før og efter konversjonen. Man forstår

hvad det må ha kostet den unge forfatter å ta det store og på mange måter så vanskelige skritt. Det betød et brudd med en hel fortid og en overgang til en fremtid som fortonet sig uviss og lite tillokkende. Det var ikke så greit å være katolsk forfatter i 90-årenes Kjøbenhavn. Det blev da også en av grunnene til at Johannes Jørgensen kom til å ty til katolske land. Først var det bare reiser med kortere eller lengere ophold i Tyskland, Frankrike, Belgia og Italia, især i Italia hvor han senere slo sig ned for godt, så han kun leilighetsvis har besøkt sitt hjemland.

Dog på tross av de lange utenlandsophold, er Johannes Jørgensen stadig like dansk. Og han har i årenes løp skrevet dikt og prosa som hører til de vakreste sider i moderne dansk litteratur.

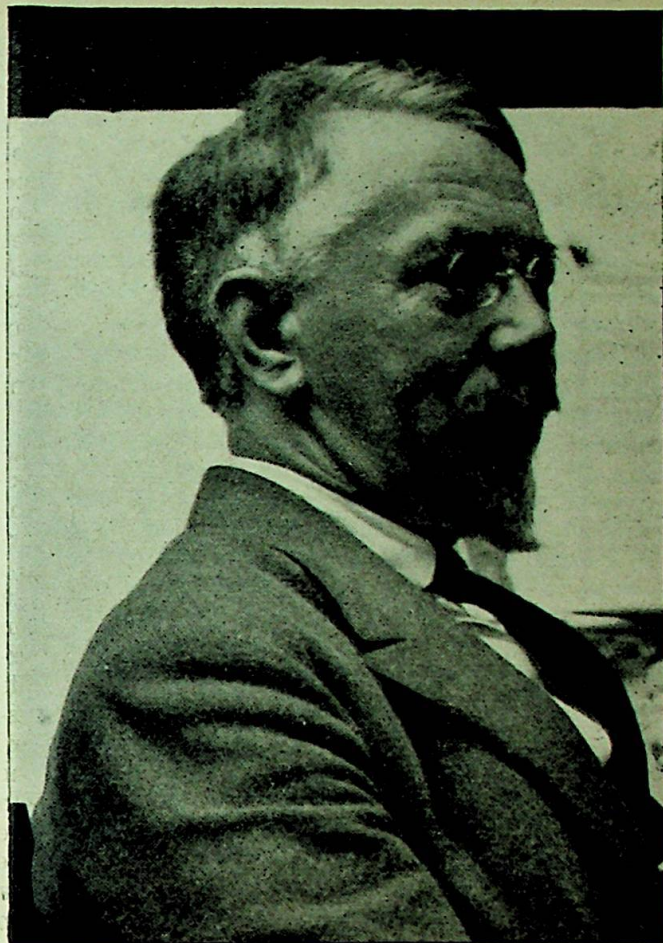
Men størst betydning har han fått for katolsk livsopfatning og ved å ha formidlet til Danmark den katolske strømning som har vært så sterk i europeisk kulturliv de siste femti år. For den katolske sak i Danmark har denne side av hans virksomhet hatt uvurderlig betydning. Gjennom hans forskjellige bøker fikk en stor dansk lesekrets tydelige vidnesbyrd om at der ute i Europa var et blomstrende katolsk kulturliv i våre dager. Hertil kom så hans helgenbiografier som *Den hellige Frans av Assisi* og hans reisebeskrivelser fra katolske land som *Reisebogen* og *Pilgrimstogene* der gav en umiddelbar kontakt med daglig katolsk kristenliv.

Det er vel ikke for meget sagt at Johannes Jørgensen har gjenreist katolsk diktning i Danmark. Også i Norge har hans bøker vunnet utbredelse og før Sigrid Undset skrev «*Kristin Lavransdatter*», hadde Jørgensen ganske visst for en mindre krets enn i Danmark en tilsvarende betydning som exponent for katolisismen i nutiden.

En rekke av Jørgensens verker er oversatt til fremmede sprog og han har en stor lesekrets i katolsk miljø i de fleste av Europas land.

Johannes Jørgensen er ikke så lite av en europeer eller kanskje man heller skulde si: han er som en ekte og uforfalsket Kirkens sønn preget av dens universalisme. Et enkelt lands grenser er for snevert for ham, han føler sig hjemme i mange land og allikevel er han vedblitt å være utpreget dansk i sin stil, i sin humor og sitt tenkesett.

Han hyldes nu på sin syttiårsdag av Danmarks katolikker og av venner og beundrere i mange land. Han hyldes som dikter og forfatter og ikke minst som venn og menneske — ti få har eiet

vennskapsevnen som han — men også fra katolikker i Norge bør han nu på sin 75-års dag få en varm takk. Mange her har han gitt lys på vei mot Kirken og alle som har lest ham, er blitt beriket derved, både estetisk og kulturelt.

H. J. I.

Sigrid Undset og Lars Eskeland om professor Johannes Jørgensen.

I «*Nordisk Ugeblad*» for 1926 finner vi en enquete om prof. Johannes Jørgensen i anledning dennes 60-årsdag. Vi hitsetter de to norske konvertiters utsagn om vår store trossfelle.

Fru Undset skriver:

Da jeg som ganske ung leste Johannes Jørgensens ungdomsarbeider, gjorde de et næsten plagamt sterkt inntrykk på mig. Det kom selyfølgelig av, at her møtte jeg i et avklaret bilde et stort og uryddig følelseskompleks, som jeg kjente fra mig selv: Den umettelige sanselige henrykkelse ved underkastelsen under naturinntrykk, den dype og hovmodige kjendelse av ensomhet og overlegenhet,

når man opdager, ens egne Sanser er mere fintmerkende enn andres. (Jeg husker, da jeg selv første gangen opdaget dette: jeg var en ni år gammel og gikk hjem fra skolen med nogen andre småpiker. Det var vinter, og trærne i parken stod tynget av sne, og jeg kom til at si noget sådant som, se kastanjen. De andre småpiker vilde ikke tro, at jeg kunde kjende det ene løvtræ fra det annet, når de stod uten blade. Det hadde aldri før falt mig inn, at der var nogen som ikke kunde det. Jeg husker også, hvordan jeg følte denne opdagelse — som jeg blev «en fremmed», og hovmodig av det).

Så var det som at høre igjen melodier fulde av minder, naar Johannes Jørgensen hekset frem visioner paa prosa og paa vers. Vaaren: hvitveistep- per mønstret av nakne trækroners skyggeslør, driverne av nedfaldne knopskjæl langs gangene i parken — høsten: et graatt fjordgløtt under skoddehimmelen, tidløs som blomstrer blekblaa op gjennom raatnende løv; byen: — utkantgater mellom havegjerder, forretningsstrøket med strømmen av møtende ansigter som kveldslyset gjør bleke, og man går sig svimmel tilslutt imot den rindende strøm av fremmede mennesker.

Men der var ogsaa bakslaget efter rusen av sollys gjennom løv. Menneskenes forunderlige evne til at skjømme ut sin egen fryd — med sindet oppilt av glæde over jordens yndige aasyn gaar vi hjem til reder, som er som utslet paa det. Endda mens ens hele bevissthet kjendes bare som et speil for blaa luft og grønne strender splintres speilet av et jordskjelv under sjøbotnen, gjøres av vrede og av lede, av ulyst ved selve kjærligheten til noget som er saa vidt forskjellig fra os selv i væsen og dimensioner og uttrykkssæt, saa vi faar aldrig andet svar der end ekko. Og vender vi synet indover i os selv eller mener vi at se vor næste i øinene, møter vi den samme evne til at skjømme ut — og bakom smerten ved opdagelsen aner vi en pervers vandal-stolthed over vor egen evne til at se ødelæggelsen.

Ikke længe efter røbet Johannes Jørgensen, at erkjendelsen av denne disharmoni hadde drevet ham ut paa leting efter det, som jeg dengang kaldte syntesen, saa vidt jeg husker. Hans vei førte til Rom, hvor en fisker fra Galilæa i snart totusen aar hadde præket et evangelium, som forklarte, baade hvorfor verden er saa overmenneskelig herlig, og hvorfor menneskenaturen uavladelig uttrykker sig i ødelæggelse. Jeg fulgte hans beretning om færdens med noget mere end lunken interesse — fordi det var Johannes Jørgensen, som skrev — men ellers hadde jeg nu selv saa travlt med at lete efter «syntesen» paa en anden vei. Ogsaa den førte til Rom, hvor fiskeren vidner om En, som alene kan frelse mennesket fra dets egen ødelæggelseslyst og forsone det med Ham, som skapte det «saare godt».

Og igjen blev det av Johannes Jørgensen at jeg mottok de avklarede billeder av uryddige følelser-

komplekser, som en ny virkelighetserkjendelse hadde vakt. For selv om intet menneske kan hjelpe et andet med at opleve og erfare en eneste smule av evirkeligheten — og allermindst naar det gjel- dr religion, siden det er det virkeligste av alt, saa kan man netop hjelpe og leie hinanden gjennom den røk og skodde av stemning og følelse og refleksion som oplevelser reiser i menneskesindene.

Derfor blir min hilsen til Johannes Jørgensen paa hans sekstiaarsdag en tak og et ønske: «Gud lønne Dem!»

Lillehammer, 27. 10. 1926.

Sigrid Undset.

Lars Eskeland skriver:
Kjære bladstyrar.

De bed meg segja nokre ord um Johannes Jørgensen no til jubilæet. Det vil eg gjerne gjera. Eg kunde ha hug til å segja mykje, og det vilde seint kjennast nok. For Johannes Jørgensen er ein mann som alle åndelig vakne menneske i Norderlandi må høgvyrda og takka.

Det var ein gong Georg Brandes i stolt herforargleda mynstra upp med «det moderne gjennombruds mænd»: dei norderlandske diktarane som stod fremst i hans fylking, dei som ikkje vilde strida under Kristi krossmerke, men under eit fridomsmerke som kann vera korleis det vera vil, når berre krossen er burte.

Til denne heren høyrde Johannes Jørgensen og ein gong. Men so kom det ein dag då livshungeren vakna i hjarta for ålvor og det evige andsvar stod klårt for syni. Då skyna han at «ingen bliver Gudsfor- nægter uden han har fortjent at blive det. En hver troer (hvad han er verd at tro. — Jeg ønskede et Liv «i Frihed — uden Ansvar». — — Jeg vidste ikke at Egoismen fører ind i Ufred, Had, Lidenskab, evig rastløs Higen og Attraa, og at den anden Kjærlighed, som er den sande, fører ind i et Land af Fred, Lys, Glæde», skriv han.

Men so fekk han vita det av eigi røgnsla. Og so snudde han ryggen til alt det gamle og vende seg til kristendomen, og ikkje til ein kristendom som vantar både rygg og andlit og som difor dei fleste kann godkjenna på ei vis, nett fordi han ikkje møter upp med absolutte krav; men det var til katolicismen han vende seg, det verste av alt då som no, det mest meningslause — millomaldaren med alt sitt myrker, all sin trældom under prestevelde og pavemakt og tanketyning:

Men det var verkeleg so, at det mest utrullege og det mest utiltgjevelege som kan henda ei fribåre menneske, det hende med Johannes Jørgensen: han kom og banka på porten til Moderkyrkja, ille tilreid og forkomen av det fridomslivet som var og er so høgt i pris. Og då han kom inn, fekk han kjenna at han ikkje hadde gått gale. Det var ei heilag moder han hadde lengta etter, ei jordisk mor med guddomeleg makt og guddomeleg kjærleik. Ja

det vart fullkomeleg visst for han at den katolske kyrkja var Jesu Kristi sanne Kyrkja, den eine og einaste Kyrkja, med alle dei usegjelege herlegdomar som Herren agv i arv til det riket han reiste her på jordi, til Si Kyrkja. Og hjå denne heilage Moder fann han fred, den freden som går yver alt vit, og som verden korkje kann gjiva eller taka.

Yvergangen var vel hard for Jørgensen som for dei fleste andre, og det kunde sjå ut til at han miste alt, heile livet, alt som dei gamle venene tykte var noko verdt. Men det var nett på den måten han vann livet — for diktingi si likso fullt som for seg sjølv.

Lat oss tenkja oss at han hadde varte verande hjå Georg Brandes, — kven hadde so brytt seg um diktingi hans no?

Eller dersom han hadde kome inn i ei protestantisk sekt: ja, me kunde nok fått nokre vekkings-skildringar, med ufred og oppløsing og ei slags stilling og hugsvaling for ei tid. Men det fredfulle helingslivet midt under krossen, det hadde ikkje diktingi hans fått so mykje av. Eller om han hadde kome inn i denne forunderlege blanding av rasjonalisme og indisk mysticisme som hev hugteke so mange no i siste mannsaldren, — kva hadde han so varte anna enn ein ljomande malm og ei klingande bjølla!

Men når han kom inn til den Moder som signar oss med hender fulle av Guds kraft og talar til oss meir kjærleg enn noko onnor mor og likevel med guddomeleg majestet, — då kunde diktingi få ein klang og ei makt og eit merke som held seg. Og diktingi til Johannes Jørgensen vild halda seg lenge. Når vil «Lignelser» missa sin venleik og sin skinande blåhimmel? Eg kann ikkje tenkja meg at dei kann missa si dragingsmakt nokor tid. Og mange andre av bøkene hans samleis, ikkje minst dei som er både vitskapsverk og diktarverk, d. v. s. vitskapsverk soleis skrivne som berre ein diktar kunde greida det, t. d. Frans af Assisi og Katerina af Siena.

Eit forunderleg fagert dansk mål skriv Johannes Jørgensen. Eg skynar mest ikkje korleis han kann halda det so friskt og levenda, når han lever meste tidi utanfor fedralandet.

*

Men eg må slutta; det skulde berre vera nokre ord.

Berre det til slutt:

Johannes Jørgensen er eit likso stort menneske som han er stor bokmann. Og det er det beste. Og i so måte hev han vunne aller mest med å koma inn i Moderkyrkja med sitt strenge, men rike helingsliv.

Gud signe han og alt hans verk, til beste for oss alle.

Lars Eskeland.

Pater Lutz's nye bok:

„Kristendommen i Apostlenes dager“.

(H. Aschehoug & Co.).

For en del år tilbake var det almindelig i de historiske lærebøger for middelskolen og gymnasiet å fremstille katolisismen som en kristendomsform eller snarere en slags avart av kristendommen som var opstått i middelalderen. Således utgav man for alvor Pave Gregor den store som pavemaktens egentlige grunnlegger — d. v. s. i slutten av det 6. århundre. Eftersom Oldkirkens historie er blitt mer utforsket og de virkelige sikre resultater mer kjent er det blitt vanskeligere å fremkomme med slike påstander. Ad. von Harnack kom ved sine på mange måter opsiktvekkende undersøkelser til den konklusjon at Kirkens forfatning var ferdig allerede ved slutten av det 2. århundre eller endog før. Og i de lærdes krets står nu striden om tiden fra omkr. år 150 ned til aposteltiden: om man der kan finne tegn på en kristendomsform som ikke var preget av kirkelig lære- og hyrdemyndighet. Hvor håpløse disse velmente bestrebelser er får man klar forståelse av ved å lese den bok pater Lutz nettop har utgitt om aposteltidens kristendom. I en klar og letlest form redegjør den lærde dominikaner for den ubestridelige identitet mellom katolisisme i moderne forstand og apostolisk kristendom.

Når man leser denne boks kapitler om Ånd og Autoritet i Kirken eller om Sakramenter, får man tydelige og klare vitnesbyrd om katolske grunntrekk i urkristendommen. Da som nu er det en religiøs myndighet som håndheves av mennesker etter Kristi oppdrag enten de som apostlene har fått dette direkte av Jesus personlig eller fullmaktene er blitt dem meddelt av apostlene og disses efterfølgere. Og man får likeledes belyst hvorledes kristendommen som ifølge hele sitt vesen er en åndsreligion, allikevel fra den første stund av har gjort bruk av synlig ritus for å meddele åndelige gaver og innvielser. Ennvidere påpeker pater Lutz uavlatelig hvorledes kristendommen oprinnelig av alle blev oppfattet som en åpenbaret religion — d. v. s. som objektiv sannhet som var gjenstand for de kristnes tro og selve grunnlaget for hver enkelts liv i Kristus og for det kristne samfundsliv som utgjorde en umistelig del av den kristne religion.

Pater Lutz's bok er helt igjennem populært skrevet og burde bli allemannseie. Den er så godt som fri for henvisning til vitenskapelige verker og kilde-skrifter. Men den er til gjengjeld spekket med citater fra Bibelen, så enhver som tviler på den katolske Kirkes krav om å være den eneste apostoliske kirke, kan kontrollere forfatterens anvendelse og fortolkning av den hellige Skrift. Kort sagt:

Pater Lutz har igjen skrevet en tankevekkende og verdifull bok. Måtte den bli lest og overveiet av mange, ikke minst av søkende mennesker.

Det spørsmål de vil ha svar på er det ikke: Hvad er kristendommen egentlig — eller også hvad var den opprinnelig? Og det er nettopp det denne bok gir. Og en bedre veileder enn pater Lutz kan de neppe finne.

H. J. I.

Danske Kvinders Katolske Forbunds Landsmøte.

D. K. K. F.'s landsmøte, hvortil fire av N. K. K. F.s medlemmer hadde den glede å være innbudt, avholdtes 25.—26. oktbr. og var fra først til sist helt ut vellykket. Forbundets storstilte gjestfrihet gjorde sig gjeldende allerede lørdag morgen straks toget hadde avlevert oss på Kjbh. st. hvor D. K. K. F.s formann og viseformann var møtt frem for å ønske oss velkommen.

Landsmøtet tok sin begynnelse neste dag (søndag) med messe i den herlige Jesu Hjerter Kirke der var fylt av kvinner, som samlet var møtt frem for å etterkomme Hs. Hellighet Pavens anmodning til Den Internationale Kvinneunion om å avholde en bots- og bønnedag for å be om at verdens avkristning måtte bli avverget. — I tilslutning hertil holdt Pater Sialm en opmuntrende tale til kvinnene med takk for deres innsats i den katolske aksjon. Senere på formiddagen avholdtes tillidsmannsmøte hvorfra jeg ikke har anledning til å referere, men etterpå var også vi tilreisende invitert til fru Signe Berling til en strålende lunch i hennes skjønne hjem hvor vertinnen uttrykte sin glede over å motta D. K. K. F. og deres gjester. Gleden var gjensidig da også vi satte stor pris på å gjøre denne inntagende dames bekjentskap.

Den samme dags aften kl. 19,45 — etter andakten i ovennevnte kirke hvor Hs. Exc. Biskoppen talte — møtte vi til generalforsamlingen.

Ved møtets begynnelse mindedes formannen i varme og anerkjennende ord N. K. K. F.s kjære avdøde formann frk. Kristine Heggen. Hvorefter fru Ramsing holdt en dypt følt og inntrengende tale bl. a. over nødvendigheten av at kvinnene står sammen for å oparbeide og beskytte sine rettigheter — og gjorde opmerksom på at Den Internationale Union har opprettet 10 studiekommisjoner for å undersøke kvinnens stilling i samfundet. Da fru Ramsing på oppfordring ga løfte om at hennes tale skulde bli optatt i skandinav. medlemsbl. vil jeg ikke fremkomme med løsrevne citater, da man vil ha større utbytte og glede av å lese den i sin helhet. Exam. jur. fru Helga Tardini holdt en godt underbygget og orienterende tale om befolkningsspørsmålet i katolsk belysning. Loven om abortus provocatus er p. t. under utarbeidelse i Danmark, det var derfor en selvfølge at dette emne fikk en bred plass

i foredraget. Fruen fremsatte flere forslag til hjelp for barnerike familier — f. eks. igangsettelse av, koloni og havebyer, samt skattelettelser.

Det blev enstemmig besluttet å tilstille pressen en protest fra D. K. K. F. mot lovens stadfestelse.

Så fremsattes forslag om en liten navneforandring av D. K. K. F. Enstemmig blev det besluttet at det for fremtiden skulde hete: Danmarks katolske kvinneforbund, med bibeholdelse av de fire før anvendte bokstaver som forkortelse av navnet.

Jeg vil også nevne til eftertanke for oss — at D. K. K. F. har hatt utmerkede resultater av sine religiøse og sociale studiecirkler.

Efter at flere interne saker var behandlet blev den interessante generalforsamling hevet. Neste dag begynte med messe i det Biskoppelige kapell. Messen lestes av Hs. Exc. Biskoppen om også holdt en kort tale, hvori han anmodet D. K. K. F. om å fortsette sitt arbeide i forvisning om at de alltid hadde sin biskop i ryggen, — og at den velsignelse han i denne anledning vilde gi gjaldt kvinnene og deres arbeide. — Så forlot vi det vakre kapell, idet vi i ærbødighet sendte Hs. Exc. Biskoppen en hjertelig takk fordi han hadde gitt oss anledning til å ovrvære messen i hans kapell.

På anmodning fra D. K. K. F. hadde Nationalmuseet ekstraordinært åpnet sine døre for oss for å vise oss den middelalderlige samling. Her møttes vi kl. 11½ og dr. phil. Nørlund som elskverdig hadde stillet sig til vår disposisjon forstod på en glimrenkeltheter, jeg vil blott nevne at samlingene var arrangert med en storartet forståelse av gamle kirkekultur. Det vil ikke være mulig å gå inn på enkeltheter, jeg vil blot nevne at samlingene var arrangert med en storartet forståelse av gamle kirkeinteriører, for enkelte alters vedkommende var der bygget små kapellignende rum.

Og så — blev vi stillet ansikt til ansikt med Olavsrelikviens herlige original: «St. Olavs Helligdomsarm».

Så kom landsmøtes siste programfest som var henlagt til Borgernes hus om aftenen kl. 8. — hvor pastor Messerschmidt holdt foredrag om: «Kampen mot Gudløsheten».

Pastoren begynte med å fortelle om Ruslands grufulle og fanatiske, — men også diplomatiske fremgangsmåte som var iverksatt for å få landet avkristnet. Der var bl.a. opprettet 17 universiteter til utdanning av propagandister. —

Foredraget bar bud til oss om uanede redsler og forente oss i et eneste ønske om at vi måtte bli redskap til å motarbeide den bøig av gudløshet som truer verden.

Foredraget blev påhørt av en dødsstille forsamling, som var så sterkt grepet at ikke en hånd løftet sig til applaus da foredraget var slutt — først da formannen hadde foreslått at forsamlingen avsang «Credo» kom utløsningen momentant. Nu nærmet landsmøtet avslutning sig — idet vi toget ned i spisesalen hvor et vakkert dekket bord ventet

oss — og under et regn av taler og sang ydet vi festmåltidet all rettferdighet. Blandt telegrammene var også et fra Nordens Katolske Presseforbund ved dets formann, mgr. Irgens.

Den neste dags formiddag blev vi elskverdiggst invitert på biltur til Trørødhus, hvor vi besøkte det nydelige og velinnrettede barnehjem. Her har formannen og styret nedlagt et stort og opofrende arbeid. Ved vår avreise om aftenen møtte en del av styrets damer for å se oss vel avsted — og vi reiste hjem med hjertet fylt av takknemlighet for hvad vi hadde lært og oplevet. Et minne rikere for livet.

Anna Bonnevie.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kr.sand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Ekteskap og skilsmisse.

Spørsmål:

Fra tid til annen forteller avisene at fyrster eller andre høitstående personer har fått Paven til å oppløse deres ekteskap. At det i disse tilfeller ikke bare har vært tale om separasjon, men om virkelig ekteskapsoppløsning eller skilsmisse fremgår av den kjensgjerning at disse personer i regelen etterpå fant sig nye ektefeller. Jeg vet at Moderkirken — i full overensstemmelse med Bibel og Tradisjon — hevder at et gyldig inngått ekteskap er uoploselig (jvfr. Markus 10, 10—12 o. a. st.). Hvordan skal man så forklare Kirkens handlemåte i de ovennevnte tilfelle? Skulde det allikevel være noe i hvad onskapsfulle tunger påstår: at kan man bare betale godt tar Pavestolen det ikke så noe med troskapen mot Evangeliet? Selv har jeg vanskelig for å tro noe slikt, men hvor er forklaringen?

Gymnasiast.

Svar:

Forklaringen er ganske enkel. Når våre hjemlige blader bringer slike «nyheter», ofte med fete typer og sensasjonelle overskrifter, viser en nærmere undersøkelse alltid ett av to: Enten er hele nyheten oppspinn av sensasjonslystne utenlandske blader som spekulerer i folks sensasjonshunger og lettroenhet. Eller det dreier sig bare om at et ekteskap etter samvittighetsfulle og ofte langvarige undersøkelser er blitt erklært for ugyldig av den pavelige domstol som har med disse saker å gjøre. I kirkeretten er der gjort rede for hvad der utgreves til et gyldig ekteskap, og den kirkelige domstol kan ikke erklære et ekteskap for ugyldig med mindre den etter samvittighetsfulle undersøkelser kan fastslå med absolutt sikkerhet at en av disse betingelser ikke er opfylt. Når en sådan avgjørelse foreligger, er det en selvfølge at de pågjeldende parter ikke mer kan ansees som ektefeller, og de har følgelig full frihet til å inngå et nytt og virkelig ekteskap. Å kalle dette for skilsmisse eller ekteskapsoppløsning er altså den rene forvrengning av det faktiske forhold.

Spør De etter ophavsmennene til disse forvrengninger, kan jeg svare Dem at de er å finne i de jødiske telegrambyråer og den utenlandske skandalpresses redaksjonskontorer. Det vet jeg fra min tidligere virksomhet som redaktør, da det falt i min lodd å opspore kilden til den slags nyheter. At våre hjemlige journalister kritikklost gjengir disse historier om ekteskaper som Pavestolen skal ha «oppløst» vil ingen undre sig over: som vet hvilken utbredelse vrangforestillingene om katolisismen har i våre nordiske land.

Jeg må forresten tilstå at jeg har vanskelig for å fatte godtroenheten i tilfeller som disse. Det er jo en også blandt oplyste protestanter kjent sak at læren om ekteskapes uoploselighet høitidelig forkynnes fra alle de hundre tusener katolske prekestoler verden rundt, ja i katolske katekismuser på alle verdens sprog. Forstår man da ikke hvilken veldig forargelse det vilde vekke over hele den katolske kristenhet, hvis Kirkens øverste ledelse for ussel vinnings skyld lot sig forlede til å handle i strid med det den selv høitidelig forkynner som Guds hellige vilje til salighet? Man må i sannhet si at fordommenes makt er stor, når selv slike urimelige og onskapsfulle beskyldninger kritikklost og blindt kan bli trodd og gjentatt i vår hjemlige presse.

At vår gamle hellige Moderkirke har vært svak og eftergivende overfor denne verdens mektige er en påstand som historien selv tilbakeviser på det bestemteste. Nettop i spørsmålet om ekteskapets uoploselighet er det Pavestolens uodødelige heder at det i alle århundrer med ubøielig fasthet er trådt i skranken for Guds klart uttalte vilje (Mark. 10, 9—12, Luk. 16, 18, Rom. 7, 3, 1. Kor. 7, 10—11) og der ved har vernet om kvinnens verdighet, barnets velferd og grunnvollen for familielykken.

Til alle tider har den menneskelige lidenskap gjort stormløp mot de av Kristus selv reiste skranker og søkt å løse ekteskapets hellige bånd. Like så ofte og bestemt har Kirkens øverste hyrde og lærer vist disse angrep tilbake. Historien beretter hvordan mektige fyrster i strid med Guds lov forstøtte sine rettmessige hustruer og ved trusler og løfter, smiger og renker søkte å bevege Paven til å erklære det gyldige ekteskap for ugyldig, det uoploselige for oppløst og gjøre ham til medskyldig i deres syndige forehavende. Forgjeves! Alltid fant ekteskapets hellighet og den svake kvinnes krenkede rett i Romas biskop en trofast og uforferdet beskytter. Alltid lød det fra Roma: «Det er dig ikke tillatt» (Matt. 14, 4). Således optrådte pavene mot Lotar II. av Lotringen, mot Henrik IV av Tyskland, mot Filip II. August av Frankrike, mot Jakob I. av Aragonia, mot Sigismund II. av Polen og mange andre makthavere. Men mest kjent er Pavens opptreden mot den kronede vellystling Henrik VIII av England. Da Henrik vilde ha Paven til å oppløse hans ekteskap med Katarina av Aaragonia forat han kunde gifte sig med Anna Boleyn og henviste til at han hadde offentliggjort skrifter mot Martin Luther og hans egenmechtige opptreden mot Kirken — en fortjenstfull handling som vel hadde krav på sin lønn! — var Kristi stedfortreder urokkelig. Og da Henrik gikk så vidt at han truet med å begynne sin egen «reformasjon» og løsrive England fra Moderkirken, hvis han ikke fikk sitt ekteskap oppløst, svarte Paven med Kristi ord: «Hvad Gud har sammenføiet kan intet menneske — ikke engang Romas biskop — adskille» (Matt. 14, 6). Således lot Pavestolen heller et helt

kongerike losrives fra den katolske Kirke enn å gi tillatelse til å antaste ekteskapets hellighet og oppløselighet.

Dette er historiske kjensgjerninger som alle de burde tenke på som tankelest gjentar den gamle bakvaskelse om pavevenns leflen med de verdslige maktthavere. Blandt de 257 evangeliske yppersteprester som har styret Guds hellige Kirke i lyse og tunge tider har vært menn hvis moralske vandel ikke holdt mål, skjønt selv de strengeste historikere innrømmer at de var forsvinnende få. Men disse uverdige hyrder for Kristi hjord hadde sitt virke i forfallstider og hadde fått sitt sete på Romas bispestol ved verdslig innblanding i pavevalget. Man har derfor ikke rett til å peke på disse få undtagelser som forsvar for en mistenkeliggjørelse som den mange protestanter gjør sig skyldig i overfor Pavestolens innehavere i vår tid. Vi katolske kristne vet hvad vi har i Pavestolen og at det er blomsten av Kirkens geistlighet som er knyttet til ledelsen av den store katolske verdenskirke. Derfor tar vi det med den største ro når en sensasjonslusen presse serverer «nyheter» som de en «Gymnasiast» omtaler i sitt spørsmål. Det samme burde tenkende, alvorlige protestanter gjøre.

K. K.

Herhjemme.

Oslo. Under stor tilslutning hvoriblandt hele det her-værende presteskap med hs. høiærv. biskopen i spissen blev basaren til inntekt for St. Olavskirkens oppusning åpnet søndag 1. november. Et intens arbeid var gått forut — mange kjærlige tanker og flittige hender har i månedsvis beskjeftiget sig med denne basar, men resultatet er også i høieste grad preget av «vi elsker vår kirke —» sjelden har så mange skjønn ting vært samlet som denne gang. La oss nevne i fleng: de ti flittige damers «basarklubb», som samles hver 14. dag for å sy i dette øiemed, har skjenket et frokostbord med elegant servise og dekketøi samt forarbeidet c. 400 tombolagjenstander av ikke helt almindelig art: forklær, vesker, servietter, kleshengere m. m. Ennvidere forefinnes et praktfullt Sévresfat med Napoleonsmotiv, vurdert til 300 kroner, en praktdukke i sin elegante ekvipage, en skjønn julekrybbe med 20 kunstnerisk utførte figurer, stort tinnfat med staker, tevogn med service, et herlig spansk sjal, kjøkken- og sportsutstyr, håndvevede puter og løpere og mange andre nydelige håndarbeider. Fra en vakker arrangert kaktusbord selger frk. Marie Knudtzon velpleiede eksemplarer av disse moderne planter.

Efter at Olavshymnen var avsunget ønsket hr. Erling Bruce velkommen idet han uttalte ønsket om at det gode formål og de mange vakre ting måtte bringe rikt utbytte i dagene fremover, hvorpå han gav ordet til sogneprest mgr. Irgens som redegjorde for dette formål. For 8 år siden lot daværende sogneprest Krijn foreta en delvis oppusning av St. Olavskirken som dog av økonomiske grunner kun kom til å omfatte koret. Da mgr. Kjelstrup blev sogneprest her tok han den mer og mer påkrevde fullstendige oppusning under overveieelse sammen med kirkens syndikat og i 1934 avreiste pastor dr. Gorissen til Holland hvis storsinnede befolkning atter viste sin offervilje og sitt hjertelag for den katolske Kirke i Norge: kapellanen vendte hjem med 2000 kr., en meddelelse som forsamlingen hilste med takknemlig applaus. Den liturgiske utstilling innbragte 1000 kr., personlig henvendelse til norskfødte katolikker i utlandet det samme, St. Josephs-søstrenes gave til sogneprestens navnedag 1000 kr., og man kunde derfor i høst gå igang med oppusningen i håp om at hostens basar vilde dekke det manglende. Gjelden er nu 2000 kr., men sognepresten hadde det beste håp om å få dette beløp inn når han så hvad der allerede var nedlagt av kjærlig

arbeid og hvor vakre og kostbare gjenstand man ved å støtte formålet ved loddtagning kunde komme i besiddelse av. Med alle gode ønsker for et lykkelig resultat og med en varm takk for alt som hittil var utrettet blev basaren erklært åpen.

Fru L. Schneider sang, sikkert akkompagnert av frk. B. Kjelstrup, derpå med sin lyse yndige stemme en rekke sanger, som innbragte henne spontant og takknemlig bifall — hvorpå aftenens sceniske underholdning tok sin begynnelse — ikledd en like så morsom som smakfull ramme av den oppfinnsomme frk. Ingrid Straith som likeledes har brorparten av aftenens kunstneriske program på sine skuldre og sammen med de øvrige medvirkende fortjener i fullt mon all den applaus de høstet. Underholdningen må anbefales på det varmeste til de besøkendes opmerksomhet. Man bør i det hele tatt studere basarannonser — det gode program er verd et besøk, om det så skulde være hver aften! Ikke minst for den fortreffelige kafés skyld, hvis ramme i heilnorsk stil skyldes vår flinke dekorator Per Solegård, og hvor dyktige damer sørger på beste måte for gjestenes velbefinnende.

Arendal. Lørdag 24de og søndag 25de oktober blev der hos oss, som overalt ellers i vikariatets kirke holdt de forordnede andakter med gudstjeneste og felleskommunion. Til soneandakten lørdag var mange av menigheten fremmøtt. — Det blev også en uforglemmelig andaktstund fylt av alvor og bon. — Sendag — Kristi Kongefest, — denne skjønn festdag, hvor vi ærer Kristus som vår konge, var det høimesse kl. ½10 med menighetens felleskommunion. Tiltrods for storm og øsende regn, var sagodtsom hele menigheten møtt frem og gikk til Herrens bord — våre kjære søstre, barna og vi voksne. Pater Leo v. Eekeren holdt en bevæget preken med bud til alle; men særskilt rettet han en mahnende appel til vår ungdom om å stå på vakt og verne om vår hellige katolske tro i disse tider, hvor så mange krefter settes inn på å lokke ungdommen bort fra Gud — bort fra kirken. Han talte endvidere så vakker om bønnens makt, om bønnene i vårt daglige liv. Det vakte også glede da der blev oss oversendt en hilsen fra en forening av 12 hollandske gutter, som søndag, Kristi Kongefest vilde opføre den hellige kommunion for menigheten i Arendal. — Efter gudstjenesten blev der innført forfriskninger i vårt nye festlokale. Eftermiddagens andakt var også godt besøkt både av katolikker og anderledes troende — en skjønn andaktstund i stille tilbeelse foran det allerhelligste — en stund som sent vil glemmes av dem som overvar den. Tilslutt sakramental velsignelse og til tonene av: «Store Gud vi lover dig» blev vår takk og vår hyldest båret op til Gud. E. N.

Hamar. Onsdag 22-10—36 hadde Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund møte med foredrag av pater Bechaux om Tunis. Vi hadde igrunnen dobbelt fest den kvellen, for foruten priorinnen for dominikanerne pater Bechaux, var også generalpriorinnen for St. Karl Borromeussøstrene moder Fulgentia tilstede. Hun var den første moder for søstrene her på Hamar, og har senere også vært her på besøk, så hun har mangé personlige kjennete, som alle gledet sig over besøket. Efter formannens velkomsttale fikk begge de høie gjester en kraftig klappsalve, hvorpå Olavshymnen blev sunget og pater Bechaux besteg talerstolen. — Han fortalte oss på sin charmerende måte om sitt besøk i Tunis for noen år siden, — en grei geografisk fremstilling, og en interessant historisk beretning, om folket i arbeide og fest, de mange stammers forskjellige skikke og eiendommeligheter — og meget greit og fengslende fortalte han om den religiøse situasjon i Nord-Afrika — om de forskjellige religiøse samfunds seire og nederlag. Det fint formede foredrag ledsaget av en masse gode lysbilleder holdt den tallrike forsamling i ånde nesten 2 timer. Foredragsholderen høstet stort bifall for den gode underholdning og blev i forbindelse med noen takkens ord ønsket «velkommen til Hamar snart». Efterpå hygget vi oss rundt kaffebordet som vanlig. P. S.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Gronli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.